

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

להסדר ההקמה והפעולה של עמיטל דאטה בע"מ

א. פתח דבר

לפני בקשה למתן פטור מהסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**") להסדר ההקמה והפעולה של עמיטל דאטה בע"מ (להלן: "**עמיטל**", "**החברה**"). עמיטל היא מיזם משותף לייצור, שיווק ותמיכה של תוכנות המשמשות את העוסקים בתחום שירותי השילוח הבינלאומי ועמילות המכס.

לאחר שבחנתי את ההסדר, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי בכפוף לתנאים הקבועים בסיפא להחלטה זו הכבילות בהסדר אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. על כן, מצאתי כי ראוי ההסדר לפטור בתנאים לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

ב. רקע

בשנת 1988 חברו יחד שמונה חברות מתחומי עמילות המכס והשילוח הבינלאומי והקימו את עמיטל, שמטרתה פיתוח תוכנות שירות לתחומי עמילות המכס והשילוח הבינלאומי. על אף שכפי שנראה להלן, מדובר במיזם משותף בין מתחרים המהווה הסדר כובל, לא הקדימו בעלי המניות בעמיטל וביקשו בגינו פטור או אישור כהוראתו של סעיף 4 לחוק ההגבלים העסקיים. הבקשה דן הוגשה לפתחנו רק לאחר שבדיון משפטי בין בעלי המניות שבהסדר, הפנה בית המשפט את תשומת ליבם לכך¹. ברור הדבר כי העיתוי הנכון להגשת בקשת פטור או אישור להסדר כובל הוא טרם כניסתו של ההסדר לתוקף. על פי רוב עצם קיום ההסדר מבלי שהוגשה בגינו בקשה לאישור או לפטור כנדרש, כמו במקרה זה, תהווה עילה מספקת, שלא להיזקק כלל לבקשה². יחד עם זאת בנסיבותיו המיוחדות של מקרה זה מצאתי לנכון לבחון את הבקשה לגופה.

¹ החלטת כב' השופטת ד"ר מ. אגמון-גונן, בה"פ 991/07 קרגו אמרפורד בע"מ נ' עמיטל דטה, החלטה מיום 19.9.07 (לא פורסם).

² ראה החלטה בדבר אי מתן פטור להסדר כובל בין אברהם אסא וזאב לשם לבין ירון יפת ואיל יפת; 2000 הגבלים עסקיים 3009524. הסדרים בין רשף נכסים המומחים לנדל"ן עסקי בע"מ לבין 11 סוכנים; 1996 הגבלים עסקיים 3001407 בעמ' 15.

ג. הצדדים להסכם

כיום שותפות בעמיטל תשע חברות העוסקות בשילוח בינלאומי ועמילות מכס, ביצוא ביבוא, בים ובאוויר. ואלו הם בעלי המניות בעמיטל היום:

- א. פלטרנספורט בע"מ;
  - ב. ש.פרידמן³;
  - ג. ישראל קרגו לוגיסטיקס (איי סי אל) בע"מ (להלן: "ICL");
  - ד. י.ססובר בע"מ;
  - ה. מעין אוברסיו בע"מ;
  - ו. רפאל כץ ושות' עמילות מכס בע"מ (להלן: "רפאל כץ")⁴;
  - ז. קרגו אמפורד אינט. (1980) בע"מ (להלן: "קרגו")⁵;
  - ח. עמילות מכס ותחבורה עמית בע"מ;
  - ט. אוריין ש.מ. בע"מ (להלן: "אוריין").
- יוצא אפוא, כי בעלי המניות בעמיטל מתחרים ביניהם בתחומי עמילות המכס והשילוח הבינלאומי, בייצוא וייבוא מטענים, בים ובאוויר.
- רות קרגו בע"מ (להלן: "רות קרגו") ביקשה להצטרף לעמיטל, אך השהתה הצטרפותה עד מתן הפטור לעמיטל. החלטתי זו מתייחסת גם למצב בו רות קרגו תחבור לעמיטל כבעלת מניות בה.

ג. ההסכם

עמיטל הוקמה כאמור, בשנת 1988. לטענת המבקשות, בבסיס הקמתה היה הצורך של החברות שעסקו בתחום עמילות המכס והשילוח הבינלאומי בפיתוח תוכנה שתשמש אותן בתחומן. למעשה, מדובר בשיתוף פעולה בין מתחרים לייצור תשומה (התוכנה) הנדרשת להן במתן שירותי עמילות המכס והשילוח הבינלאומי. התוכנה מסייעת בניהול ומעקב אחר הפעולות והמסמכים הנדרשים בשילוח בינלאומי של מטען ובעמילות המכס הנדרשת בגין המטען. את התוכנה משווקת עמיטל גם ללקוחות נוספים העוסקים בתחום עמילות המכס והשילוח הבינלאומי והמתחרים למעשה בבעלי מניותיה.

עמיטל עוסקת כיום גם בהטמעת התוכנות אותן היא מפתחת ובמתן התמיכה להן. לצורך כך, לשם הדוגמא, עמיטל מטפלת בתחזוקה השוטפת של התוכנות, מעבירה הדרכות על התוכנות, מעדכנת ומשדרגת אותן ומטפלת בתקלות המתגלות בהן. על מנת לתת את השירותים הללו, עמיטל מתחברת למערכת של לקוחה, מקבל השירות, וכך יש בידיה גישה למאגרי הנתונים של

³ בעל מניות בעמיטל, אך בניגוד ליתר בעלי המניות, המדובר במשרד עו"ד שאינו עוסק כלל בתחומי עמילות המכס והשילוח הבינלאומי, ולכן אינו לקוח של עמיטל. ש.פרידמן העניק ליו.טי.אי. לוגיסטיקה ישראל בע"מ (להלן: "UTI") (בעבר טכנסכלל) את זכותו, כבעל מניות, להשתמש בתוכנות של עמיטל. על כן, כשבדקנו את היקפי פעילותם המצטברים התחשבנו גם בנתוני UTI.

⁴ רפאל כץ אינה עוסקת בשילוח בינלאומי בתחום הייבוא הימי.

⁵ קרגו אינה עוסקת בשילוח בינלאומי בתחום הייבוא הימי.

לקוחותיה, בתחום המסחרי, העסקי והכספי. כמו כן, עמיטל נחשפת לפרוייקטים ותוכניות חריגים של לקוחותיה, וזאת כאשר אלו דורשים היערכות או עדכון של התוכנה.⁶

ד. השפעת ההסכם על התחרות

הסכם ההקמה של עמיטל הוא הסכם לשיתוף פעולה (מיזם משותף) בין מתחרים בייצור תשומה בתחום התחרות. הסדר זה מהווה הסדר כובל בהתאם לסעיף 2 לחוק ההגבלים העסקיים.⁷ הגם שהסדרים בין מתחרים לייצור תשומה משותפת טומנים בחובם סיכון של פגיעה בתחרות, הסדרים אלו אינם נתפסים כהסדרים אנטי-תחרותיים ביסודם.⁸ כך, למשל הסדרים אלה עשויים לאפשר למתחרים ליצור תשומות שאחרת לא היו זמינות עבורם. זוהי התועלת העיקרית לה טוענים בעלי המניות בעמיטל, לדבריהם, הקמתה נועדה לבזר את הסיכונים וההשקעה ביניהם. פיתוח התוכנות של עמיטל, ובפרט התוכנה האחרונה (תוכנת unifreight) דרש משאבים רבים והתאפשר לטענתם, בזכות המיזם המשותף שנוצר בין בעלי האינטרס בתוכנה, אשר יחדיו השקיעו את המשאבים הנדרשים.

במקרה זה, לעמיטל מתחרה עיקרית אחת, חברת **מל"מ מערכות בע"מ** (להלן: "**מל"מ**"), בתחום תוכנות השירות עבור עמילי מכס ומשלחים בינלאומיים. אמנם, ישנן עוד מספר מתחרות קטנות יותר, וכן קיימת תחרות פוטנציאלית מצד חברות גלובאליות לשילוח בינלאומי. אך יחד עם זאת, על מנת שהחברות הישראליות תוכלנה לעבוד עם התוכנות הללו, יש להתאים את התוכנות לעבודה מול הרשויות בישראל. החברות הבינלאומיות אשר להן נציגויות בישראל התאימו חלק מהתוכנות שלהן (לרוב בתחום השילוח), ובאותם תחומים הנציגות הישראליות לא משתמשות בתוכנה מקומית, אך עדיין, ביתר התחומים (עמילות המכס, למשל) הנציגות הישראליות נדרשות לתוכנה ישראלית. לכן, הקמתה של עמיטל יוצרת למעשה תחרות בתחום תוכנות השירות עבור עמילי מכס ומשלחים בינלאומיים ופירוקה יותיר בתחום את **מל"מ** (כמעט) לבדה.⁹

יחד עם זאת, שיתוף פעולה בין מתחרים בייצור תשומות מעורר מספר חששות תחרותיים:

1. חשש ששיתוף הפעולה בין בעלי המניות של עמיטל יוביל לפגיעה בתחרות בינם לבין עצמם ובין מי מהם לבין צדדים שלישיים. זאת בעקבות זליגת שיתוף הפעולה לתחומים נוספים או על-ידי יצירת ערוץ הידברות שבו יוחלף מידע עסקי, החורג מתחום פעילותה של עמיטל ונוגע

⁶ שיתוף הפעולה בין בעלי המניות בעמיטל אינו מוגבל לעמיטל בלבד. מן המידע שנמסר לנו עלה כי מרבית בעלי המניות בעמיטל (למעט ICL ומעין) משתפים פעולה בנוסף ב-4 מיזמים משותפים נוספים: Air Consolidators Israel Inc.; אופן סקיי מטענים (2004) בע"מ; או.סי.איי מטענים בע"מ ו נור-ים סוכנות לאוניות בע"מ. בנסיבותיו של מקרה זה לא מצאנו לכאן להתלות את בחינתה של בקשת הפטור בעניין עמיטל לבחינתם של שיתופי פעולה אלו ובחינתם תיעשה בנפרד.

⁷ ראה לדוג': ה"ע 465/96 דטה קאר בע"מ נ' הממונה על הגבלים עסקיים, דינים מחוזי כרך 6 (146), בסעיף ז'; ה"ע 508/04 תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ נ' ריבוע כחול ישראל בע"מ, דינים מחוזי כרך 6 (348); ה"ע 611/06 שוברי בר יוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ נ' הממונה על הגבלים עסקיים, פדאור כרך 22 (22) 585; וכן מ. מזרחי, "מיזם משותף כהסדר כובל", משפטים כ"ג, 213 תשנ"ד, בעמ' 228-229.

⁸ השווה Northwest Wholesale ABA Antitrust Law Developments (5 th Ed., 2002), p. 457, וכן U.S. 284472 Stationers Co. v. Pacific Stationery Printing, קביעת הממונה בדבר הסדר כובל בין חברות הסעה ביעדים תיור בע"מ, 2001, הגבלים עסקיים, 3012980; הע (י-ם) 7009/02 דטה קאר בע"מ נ' הממונה על הגבלים עסקיים, דינים מחוזי לד(4), 893, פס' 12.

⁹ השוו': הע (י-ם) 7009/02 דטה קאר ישראל בע"מ נ' הממונה על הגבלים העסקיים, דינים מחוזי כרך לד(4), 893, פס' 13.

לתחומי העיסוק של בעלי המניות שלה. לאור חלקם של המבקשים בתחומי פעילותם עלול להתעורר חשש להיווצרותו של כוח שוק בידיהם בתחומי עמילות המכס והשילוח הבינלאומי.

2. חשש ששיתוף הפעולה יביא לפגיעה במתחריהם הזקוקים לתוכנות השירות עבור עמילי מכס ומשלחים בינלאומיים ואינם שותפים במיזם המשותף.

לאחר שבחנתי את החששות הללו בהסדר הכובל שלפניי, הגעתי למסקנה כי אין בהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשווקים הרלוונטיים כאמור וכי באותם המקומות בהם הם מקימים חשש לפגיעה בתחרות, ניתן לפטור חשש זה בתנאים, כך כפי שמפורט להלן:

החשש ששיתוף הפעולה בין בעלי המניות בעמיטל יוביל לפגיעה בתחרות מתעורר מנתחי השוק הגבוהים של בעלי המניות של עמיטל בתחומי עיסוקם העיקריים. הנתח המצרפי של בעלי המניות בעמיטל הוא משמעותי (לעיתים מגיע עד כדי 50% ואף מעבר לכך), בעיקר בתחום עמילות המכס. בתחום השילוח, לעומת זאת, חלקם כפי הנראה קטן יותר¹⁰.

יחד עם זאת, ההסדר שלפנינו (בעניין הקמתה של עמיטל ופעילותה השוטפת) נוגע לפעילות של פיתוח תוכנה, שהיא מובחנת מן הפעילות של בעלי המניות בעמיטל והיקף פועלה קטן ביחס לפועלן של כל אחד מבעלי המניות בה ולתחומים בהם הם מתחרים ביניהם. מן המידע שיש בידנו לא עלה כי שיתוף הפעולה בין בעלי המניות במסגרתה של עמיטל זלג, במהלך שנות פועלה, לתחומים נוספים.

בדיקתנו העלתה כי לעיתים נחשפת עמיטל למידע מסחרי של בעלי מניותיה ושל לקוחותיה. מידע זה נדרש אגב מתן השירותים שמעניקה להם עמיטל. יחד עם זאת, הציגה בפנינו עמיטל כי מידע זה שמתקבל אצלה אינו מועבר לבעלי מניותיה והוא נשמר בקפדנות בידיה¹¹. עמיטל ציינה כי מידע זה אינו עולה לישיבות דירקטוריון או לישיבות הנהלה (בהן נוכחים נציגים של הדירקטוריון), אלא נשמר אצלה ומי שאמון מטעמה על נושא זה הוא מנכ"ל החברה.

כמו כן, בעלי המניות מעורבים בפעילותה של עמיטל במידה מוגבלת – לכל בעל מניות נציג בדירקטוריון המתכנס אחת לשנה לאישור דוחות כספיים, וכן ישנה ועדה הדנה בנושאים השוטפים ומורכבת משלושה נציגי דירקטוריון. על מנת לוודא כי עמיטל תימנע מלהעביר מידע מסחרי בין בעלי מניותיה כאמור מצאתי לנכון להתנות את מתן הפטור בתנאים המפורטים בסיפא של החלטה זו המגבילים את טיבם של המגעים המתקיימים בין בעלי המניות במסגרת עמיטל.

¹⁰ בשנים 2005-2006 היו הנתונים נמוכים יותר בתחום עמילות המכס ובשנת 2007 חלה קפיצה גדולה. בתחום המשלחים הבינלאומיים, הנתונים היו באותו הטווח לאורך השנים 2005-2007.

¹¹ סעיף 30.4 לתקנון ההתאגדות של עמיטל אוסר על העברת מידע שהתקבל מבעל המניות בעמיטל או מלקוחותיה האחרים. וזו לשון הסעיף: "בחברה יישמר עיקרון 'החומה הסינית' בכל הנוגע להעברת מידע לבעלי מניות אחרים על פעילות בעל מניות ו/או לקוחות של החברה שפעילותם מתחרה בפעילות בעלי המניות של החברה מול החברה. בכל הנוגע לעניינים הקשורים לאופן החיובים ולתשלומים של בעלי מניות תבוצע ביקורת של רואה החשבון של החברה בהנחיית ההנהלה או הדירקטוריון."

אשר לתחום תוכנות השירות עבור עמילי מכס ומשלחים בינלאומיים, בדיקתנו העלתה כי לעמיטל נתח משמעותי מן הפעילות בתחום. החשש שמתעורר מכך הוא שבעלי המניות ינצלו את שליטתם בעמיטל כדי לפגוע במתחריהם וימנעו מהם שימוש בשירותיה. מן המידע שיש בידנו לא עלה כי בעלי המניות עשו שימוש בבעלותם בעמיטל כדי לפגוע במתחריהם כאמור. יחד עם זאת, מצאתי לנכון להתנות את מתן הפטור בתנאי האוסר על עמיטל לסרב סירוב בלתי סביר לספק את מוצריה ושירותיה לצרכני תוכנות השירות בתחום השילוח הבינלאומי ועמילות המכס.

ה. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש בתנאים שלהלן:

1. עמיטל לא תרחיב את פעילותה מעבר לתחום ייצור, שיווק ותמיכה בתוכנות הייעודיות, אלא אם ניתן לכך אישור הממונה מראש ובכתב.
2. עמיטל לא תסרב סירוב בלתי סביר לספק את שירותיה.
3. א. נושא משרה בבעל מניות בעמיטל לא יהיה נושא משרה, עובד או יועץ בעמיטל והכל בין במישרין ובין בעקיפין. לעניין זה "נושא משרה" כהגדרתו בחוק החברות, התשנ"ט – 1999.
ב. על אף האמור בסעיף קטן (א), ניתן למנות בעמיטל עד שלושה דירקטורים שהם נושאי משרה בבעלי המניות.
4. המגעים בין בעלי המניות בעמיטל יעשו באופן המצמצם כל חשש להפחתת התחרות בכוח או בפועל ביניהם, כולם או מקצתם; בכלל זה:
  - א. בעלי המניות לא יעבירו ביניהם במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות נציגיהם בעמיטל, כל מידע שהעברתו עשויה לגרום מן התחרות ביניהם, בפועל או בכוח;
  - ב. עמיטל לא תעביר לבעל מניות כל מידע על בעל מניות אחר או על לקוח של עמיטל.
  - ג. ישיבות מוסדות עמיטל בהם משתתפים בעלי המניות ופעולותיהם יתועדו בכתב, יישמרו במשרדה של עמיטל, ויועברו לממונה על פי דרישתה.
5. אדם המשמש כמנהלו הכללי של כל בעל מניות בעמיטל, וכן כל אדם המשמש כדירקטור בעמיטל, יחתום תוך 10 ימים ממועד החלטתו זו או טרם תחילת ביצוע תפקידו (לפי העניין), על כתב התחייבות בנוסח המצורף לתנאים אלה כנספח א'. העתק כתב ההתחייבות יישמר עם חתימתו במשרדה של עמיטל ויועבר לממונה מיד עם דרישתה.
6. כל ספק בדבר תחולתם של תנאים אלה, פרשנותם או בדבר דרך יישומם - יובא להכרעת הממונה;
7. **הגדרות:** בתנאים הבאים יהיו למונחים הבאים הפירוש המופיע לצדם להלן:

"**אדם קשור**" – יראו אדם כקשור לכל תאגיד השולט בו, לכל תאגיד הנשלט על ידו, לכל תאגיד הנשלט על ידי מי מאלה ולכל אדם השולט עימו בתאגיד לפי הסכם שליטה, והכל לבד או ביחד עם אחרים, במישרין ובעקיפין;

"**בעל מניות בעמיטל**" – מי שמחזיק מניה ממניותיה של עמיטל, וכל אדם קשור לו;

"**התוכנות הייעודיות**" – תוכנות בתחום השילוח, עמילות המכס, ההובלה והלוגיסטיקה;

"עמיטל" - עמיטל דאטה בע"מ, וכל תאגיד בשליטתה ;

"הממונה" – הממונה על הגבלים עסקיים ;

למונחים אחרים שבתנאים אלה ובהגדרות לעיל תהא המשמעות הנודעת להם בכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), התשס"ו-2006.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ב' כסלו, תש"ע

19 נובמבר, 2009

נספח א'

אני החתום/ה מטה, ... , נושא/ת ת.ז. שמספרה ..... , המשמש/ת כ..... , מצהיר/ה בזה ומתחייב/ת כדלקמן:

1. קראתי במלואם את תנאי הממונה על הגבלים עסקיים למתן פטור מאישור בית הדין להסדר כובל בעניין עמיטל דאטה בע"מ (תיק פטור 7217).
2. אני מודעת/ת לכך כי קיום דווקני של כל התנאים הללו הוא הבסיס לקבלת פטור הממונה על הגבלים עסקיים להסדר זה.
3. ידוע לי כי הפרת התנאים הנזכרים מהווה עבירה פלילית על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, שעונשה עד שלוש שנות מאסר.
4. כן ידוע לי כי סיוע להפרת תנאי האישור הנזכרים מהווה עבירה פלילית.
5. אני מתחייב/ת כי במסגרת תפקידי לא אתן ידי, במעשה או במחדל, להפרת תנאי מתנאים אלה.

חתימה	שם מלא	תאריך
אישור		

הנני מאשר/ת בזה כי ביום ..... הופיע/ה בפני מר/גב' ..... בעל/ת ת.ז. .... , ואחרי שהזהרתי/ה כי עליו/ה להצהיר את האמת וכי יהיה/תהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה/תעשה כן, חתם/ה על ההצהרה הנ"ל בפני.

עו"ד ,		תאריך
--------	--	-------